

Didžioji literatūra, lygintina su Marcelio Prousto, Roberto Musilio, Thomo Manno kūriniais.

Berlingske Tidende

MANO KOVA

KETVIRTA KNYGA

šokis tamsoje

Karl Ove Knausgård

baltos lankos

Karl Ove Knausgård

MANO KOVA

KETVIRTA KNYGA

šokis tamsoje

romanas

Iš norvegų kalbos vertė Justė Nepaitė

baltos lankos

Atvykimo salėje багаžo juosta lėtai slinko du mano lagaminai. Seni, septintojo dešimtmečio pabaigos, radau juos tarp mamos daiktų daržinėje dieną prieš mums išsikraustant, prieš pat atvykstant kroviniui automobiliui, ir tuoj pat pasisavinau, nes pritiko man ir mano stiliui – ne visai šiuolaikiški, ne visai patogūs, kaip tik to ir siekiau.

Užgesinau nuorūką peleninėje prie sienos, nukėliau lagaminus nuo juostos ir išsinešiau laukan.

Buvo be penkių minučių septynios.

Prisidegiau dar vieną cigaretę. Laiko turėjau, niekur nereikėjo skubėti, su niekuo neturėjau susitikti.

Dangus buvo apniukęs, tačiau oras vis viena giedras ir gaivus. Kraštovaizdis šiek tiek kalnuotas, nors toji vieta, kur stovėjo oro uostas, nebuvo daug iškilusi virš jūros lygio. Keli čia augantys medžiai žemi ir kreivi. Horizonte stūksančių kalnų viršūnės baltos nuo sniego.

Oro uosto autobusas priešais netruko prisipildyti keleivių.

Gal ir man lipti?

Pinigų, kuriuos kelionei nenoriai paskolino tėtis, turėtų pakakti mėnesiui – iki pirmo atlyginimo. Kita vertus, nežinojau, kur yra jaunimo nakvynės namai, o blaškytis po svetimą miestą su dviem lagaminais ir kuprine kažin ar būtų pati sklandžiausia naujo gyvenimo pradžia.

Ne, verčiau važiuosiu taksi.

Buvau trumpai išėjęs iki netoliese esančio greitojo maisto kioskelio ir prie jo stačiomis suvalgiau dvi dešreles su bulvių koše, o šiaip visą vakarą praleidau jaunimo nakvynės namų kambaryje: gulėjau lovoje įsisupęs į antklodę, klausiausi iš ausinuko sklindančios muzikos ir rašiau laiškus Hildei, Eirikui ir Larsui. Tada pradėjau rašyti laišką Linei,

su kuria tą vasarą susitikinėjome, bet užbaigęs puslapį padėjau šalin, nusirengiau ir užgesinau šviesą, nors tai ničnieko nepakeitė – vasaros naktis buvo šviesi, oranžinė užuolaida kambaryje žioravo it akis.

Paprastai užmigdavau greit bet kokiomis aplinkybėmis, bet šią naktį gulėjau nesudėdamas bluosto. Vos po keturių dienų manęs laukia pirma darbo diena. Vos po keturių dienų įžengsiu į klasę mokykloje, įsikūrusioje nedideliame Šiaurės Norvegijos pakrantės kaimelyje, kuriame niekada anksčiau nesu buvęs, apie kurį nieko nebuvau girdėjęs, nė nuotraukų nesu matęs.

Aš!

Aš, aštuoniolikmetis iš Kristiansando, ką tik baigęs gimnaziją, ką tik išsikraustęs iš tėvų namų, neturintis jokios darbo patirties, išskyrus keletą vakarų ir savaitgalių parketo gamykloje, šiek tiek rašęs į vietinį laikraštį ir vieną vasaros mėnesį padirbėjęs psichiatrijos ligoninėje, dabar būsiu klasės auklėtojas Hofjordo mokykloje.

Ne, užmigti nepavyks.

Ką apie mane pagalvos mokiniai?

Kai pirmą pamoką įžengsiu į klasę ir jie sėdės savo vietose, ką pasakysiu?

O kiti mokytojai, ką jie apie mane pagalvos?

Koridoriuje prasivėrė durys, pasigirdo balsai ir muzika. Kažkas žingsniavo niūniuodamas. Kažkas sušuko: *Hey, shut the door!* Netrukus garsai vėl nuslopo. Apsiverčiau ant kito šono. Keistas šviesios nakties pojūtis taip pat neleido užmigti. O jei jau pradedi galvoti, kad užmigti sunku, tai tampa nebeįmanoma.

Išlipęs iš lovos apsirengiau, atsisėdau ant kėdės prie lango ir pradėjau skaityti Erlingo Jelsviko *Mirtinas lenktynes*.

Visos man patinkančios knygos iš esmės buvo apie tą patį. Ingvaro Ambjornseno *Baltieji juočiai*, Larso Sobiu Kristenseno *Bitlai*, Ulfo Lundelio *Džekas*, Džeko Keruako *Kelyje*, Huberto Selbio *Paskutinis išėjimas į Bruklinq*, M. Agejevo *Romanas su kokainu*, Fino Alneso *Kolosas*, Agnaro Miuklės *Lasas aplink mėnulį*, trys Jenso Bjornebu knygos apie gyvuliškumo istoriją, Klaso Estergreno *Džentelmanai*,

* Ei, uždaryk duris! (angl.). (Čia ir toliau – vert. past.)

Akselio Jenseno *Ikaras*, Dž. D. Selindžerio *Rugiuose prie bedugnės*, Ulos Bauerio *Kamanių širdys*, Čarlzo Bukovskio *Paštas*. Knygos apie jaunos vyrus, nepritampančius visuomenėje, trokštančius iš gyvenimo daugiau nei rutinos, daugiau nei šeimos, trumpai tariant, apie jaunos vyrus, niekinančius miesčioniškumą ir ieškančius laisvės. Jie keliauja, prisigeria iki žemės graibymo, skaito ir svajoja apie didžiąją meilę ar didįjį romaną.

Visko, ko troško jie, troškau ir aš.

Jų svajonės buvo ir mano svajonės.

Skaitant šias knygas aprimdavo tas beribis ilgesys, kurį nuolat jaučiau krūtinėje, tačiau vos padėjus knygą į šalį jis smogdavo dešimt kartų stipresne jėga. Taip buvo visus gimnazijos metus. Nekenčiau autoritetų, priešinausi prakeiktai konformistinei visuomenei, kurioje užaugau, jos miesčioniškoms vertybėms ir materialistiniam požiūriui į žmogų. Niekinau tai, ko mus mokė gimnazijoje, net ir literatūrą; viską, kas man buvo svarbu, – visas vertingas žinias, išties būtinus dalykus – galėjau rasti knygoje, kurias skaičiau, ir muzikoje, kurios klausiausi. Man nerūpėjo nei pinigai, nei statuso simboliai, žinojau, kad gyvenimo vertė slypi visai kitur. Nenorėjau studijuoti, nenorėjau įgyti išsilavinimo tokioje konvencinėje įstaigoje kaip universitetas – svajojau keliauti po Europą, nakvoti paplūdimiuose, pigiuose viešbučiuose, apsistoti pas draugus, kuriuos sutiksiu keliaudamas. Kad išgyvenčiau, ketinau dirbti smulkius pavienius darbus: plauti lėkštes viešbutyje, pakrauti ar iškrauti laivus, skinti apelsinus... Tą pavasarį nusipirkau knygą, kurioje buvo surašyti visi įsivaizduojami ir neįsivaizduojami darbai, kokių tik galima susirasti įvairiose Europos šalyse. Bet galutinis tikslas buvo romanas. Troškau sėdėti nedideliame Ispanijos miestelyje ir rašyti, nuvykti į Pamploną ir bėgti prieš jaučių bandą, tada leistis toliau į Graikiją, sėdėti vienoje iš salų ir rašyti, ir vėliau, po metų ar dvejų, grįžti į Norvegiją su romanu kuprinėje.

Toks buvo mano planas. Todėl baigęs gimnaziją nėjau į kariuomenę kaip daugelis mano draugų, nestojau į universitetą kaip visi kiti, bet nudrožiau į Kristiansando įdarbinimo biurą ir paprasčiau laisvų mokytojų darbo vietų Šiaurės Norvegijoje sąrašo.

„Girdėjau, ketini tapti *mokytoju*, Karlai Uve“, – sakydavo vasaros pabaigoje sutikti pažįstami.

„Ne, – atsakydavau. – Būsiu rašytojas. Bet kol kas turiu kaip nors užsidirbti duonai. Padirbėsiu ten metus, susitaupysiu pinigų ir keliausiu po Europą.“

Dabar tai nebebuvo tik idėja, tai tapo realybe: rytoj vyksiu į Trumsės uostą, keltu persikelsiu į Finsnesą, tada autobusu važiuosiu į pietus, į nedidelį Hofjordo kaimą, o ten, kaip esame sutarę, mane pasitiks mokyklos ūkvedys.

Ne, užmigti nepavyks.

Išsitraukiau iš lagamino pusiau nugertą viskio butelį, iš vonios kambario atsinešiau stiklinę, įsipyliau, atitraukęs užuolaidą mauktelėjau gurkšnį – nuo jo nukrėtė šiurpas, tada stebeilijau į keistai apšviestą gyvenamųjų namų kvartalą už lango.

Kai kitą rytą apie dešimtą pabudau, nerimas buvo praėjęs. Susirinkęs daiktus ir iš taksofono registratūroje išsikvietęs taksi, stovėjau su lagaminais ant kalvos, rūkiau ir laukiau. Pirmą kartą išvykau iš namų neketindamas grįžti. Nebeturėjau kur grįžti. Mama pardavė mūsų namą ir išsikėlė gyventi į Fiordę. Tėtis su naująja žmona gyveno Šiaurės Norvegijoje. Ingvė – Bergene. O aš – aš buvau pakeliui į savo pirmąjį butą. Ten turėsiu darbą, ten uždirbsiu pinigų. Pirmą kartą buvau savo gyvenimo šeimininkas.

Eina šikt, koks geras jausmas!

Kai taksi užriedėjo į kalvą, nusviedžiau ant žemės cigaretę ir sutryniau batų; vairuotojas – vyresnio amžiaus apkūnus vyras žilais plaukais ir auksine grandinėle ant kaklo – atidarė bagažinę, ir aš sukroviau lagaminus.

- Į prieplauką, – pasakiau atsisėdęs ant užpakalinės sėdynės.
- Prieplauka didelė, – atsigręžęs pakomentavo vairuotojas.
- Plauksiu į Finsnesą. Keltu.
- Dabar jau aiškiau.
- Jis pasuko kalva žemyn.
- Vyksti į Finsneso gimnaziją? – pasidomėjo.
- Ne. Iš ten keliausiu į Hofjordą.

– O! Žvejoti? Neatrodai panašus į žvejį!

– Tiesą sakant, dirbsiu ten mokytoju.

– A, šit kaip. Šit kaip. Daugelis pietiečių vyksta ten dirbti. Bet ar nesi siaubingai jaunas tokiam darbui? Kokių aštuoniolikos, ar ne?

Jis nusijuokė, stebėdamas mane užpakalinio vaizdo veidrodėlyje.

Aš irgi nusijuokiau.

– Šiomet baigiau gimnaziją. Pamaniau, kad geriau toks darbas negu jokio.

– Taip, ko gero, – atitarė vairuotojas. – Bet kai pagalvoji apie ten augančius vaikus... Mokytojai, atvykstantys dirbti vos baigę gimnaziją. Kasmet nauji. Nieko keisto, kad tampa žvejais vos baigę devynias klases!

– Na, čia jau ne mano kaltė.

– Ne ne, kokia čia kaltė! Niekas apie kaltę ir nekalba! Kur kas smagiau būti žveju nei studentu! Kur kas smagiau, nei sėdėti ir skaityti, kol stuktelės trisdešimt.

– Taigi, aš irgi neketinu studijuoti.

– Užtat dirbsi mokytoju!

Jis vėl dirstelėjo į mane veidrodėlyje.

– Taip, – tariau.

Kelias minutes važiavome tylėdami. Tada jis atitraukė ranką nuo pavarų svirties ir mostelėjo pro langą.

– Ana ten tavo keltas.

Sustojo prie terminalo, iškėlė lagaminus ir užvožė bagažinės dangtį. Nė nenutuokiau, ar čia įprasta palikti arbatpinigių, ir sukau dėl to galvą visą kelią, galiausiai padaviau pinigų ir pasakiau, kad pasiliktų grąžą.

– Ačiū! – padėkojo vairuotojas. – Ir sėkmės!

Sudie, penkiasdešimt kronų.

Kai jis vėl išsuko į kelią, suskaičiavau likusius pinigus. Ne kažin kiek, bet tikriausiai atvykęs galėsiu paprašyti avanso, juk visai suprantama, kad neturiu iš ko gyventi, jei nė nepradėjau dirbti?

Finsnesas su vienintele pagrindine gatve, daugybe paprastų, regis, pasukbomis sulipdytų betoninių pastatų ir skurdžiomis apylinkėmis, kurias toluomoje juosia kalnų grandinė, primena nedidelį Aliaskos ar Kanados miestuką, toptelėjo man, kai po kelių valandų sėdėjau konditerijoje su

puodeliu kavos ir laukiau autobuso. Nė kalbos negalėtų būti apie koki nors miesto centrą – miestelis toks mažas, kad jį visą galima laikyti centru. Atmosfera čia visai kitokia nei man pažįstamuose miestuose, visų pirma, žinoma, dėl mažumo, bet ir dėl to, kad niekur nebuvo matyti pastangų sukurti gražesnę ar malonesnę aplinką. Dauguma miestų turi fasadinę ir ne tokią patrauklią savo pusę, bet čia jos atrodė susiliejusios į viena.

Perverčiau netoliese esančiame knygyne nusipirkta dvi knygas. Viena vadinosi *Naujieji vandenys*, parašyta man nežinomo rašytojo Rojaus Jakobseno, o kita – *Garstyčių legionas*, jos autorius Mortenas Jorgensenas grojo poroje grupių, kuriomis domėjausi prieš keletą metų. Tikriausiai nebuvo gera mintis išleisti joms pinigų, bet jei jau ketinu tapti rašytoju, skaityti svarbu, taip pat ir tam, kad išsikelčiau sau kartelę. „Ar galėčiau ir aš taip rašyti?“ – šis klausimas nuolatos sukosi man galvoje, kai varčiau nusipirkta knygas.

Tada beliko nupėdinti prie autobuso, ten surūkęs paskutinę cigaretę įkėliau lagaminus į bagažinę, nusipirkau iš vairuotojo bilietą ir paprašiau jo pasakyti, kai jau pasieksime Hofjordą, o paskui nuėjau į autobuso galą ir atsisėdau ant priešpaskutinės sėdynės kairėje pusėje – mano mėgstama vieta, kiek tik save pamenu.

Kitoje pusėje sėdėjo daili šviesiaplaukė mergina, jaunesnė kokiais metais ar dvejis, ant sėdynės buvo pasidėjusi kuprinę, pamaniau, kad tikriausiai lanko Finsneso gimnaziją ir dabar važiuoja namo. Vos įlipau į autobusą, ji atkreipė į mane dėmesį, o kai vairuotojas įjungė pavarą ir autobusas linguodamas išriedėjo iš stotelės, atsigrėžė ir vėl į mane pažvelgė. Žvilgsnis nebuvo ilgas, vos pastebimas dirstelėjimas, bet to užteko, kad man pasistotų.

Užsidėjau ausines ir į ausinuką įkišau kasetę. Užgrojo „The Smiths“ daina „The Queen is Dead“. Kad nepasirodyčiau įkyrus, artimiausius kilometrus stebeilijau pro langą ir kovojau su impulsu pažvelgti į merginos pusę.

Iškart už centro prasidėjo, regis, gyvenamųjų namų kvartalas, besitęsiantis kelis kilometrus, ir jame išlipo maždaug pusė visų keleivių, toliau išriedėjome į ilgą, dyką ir visiškai lygų kelio ruožą. Dangus virš Finsneso buvo blyškus, miestas po juo bolavo abejingoje šviesoje, bet

čia mėlis buvo ryškesnis ir sodresnis, o dardant tarp žemų, bet stačių pakelės uolų, užgožiančių jūros reginį, pietvakariuose virš kalnų pakibusiai saulė žėrėjo abipus kelio tankiai suaugusiuose raudonai nudaškytuose, vietomis kone violetiniuose viržiuose. Čia augo daugiausia kreivos pušys ir nykštukiniai beržai. Žaliai apsitaisę kalnai, prie kurių glaudėsi slėnis, labiau priminė nuožulnias kalvas, bet kitapus jie kilo statūs ir atšiaurūs, nors ir nelabai dideli.

Nematyti nė vieno žmogaus, nė vieno namo.

Bet atvykau čia ne naujų pažinčių ieškoti – atvykau tikėdamasis rasti ramybę, kad galėčiau rašyti.

Ši džiugi mintis nukrėtė mane it žaibas.

Aš jau pakeliui, jau pakeliui.

Po poros valandų, vis dar paniręs į muziką, tolumoje išvydau kelio ženklą. Spręsdamas iš žodžio ilgio nutariau, kad turėtų būti Hofjordas. Jo link besitiesiantis kelias kilo tiesiai į kalną. Įvažiavome į tunelį, kurio net tuneliu nepavadinsi, greičiau tai buvo uoloje išsprogdinta ertmė be jokio apšvietimo. Vanduo tunelyje kliokė taip gausiai, kad vairuotojui teko įjungti valytuvus. Kai išlindome kitoje pusėje, žioptelėjau. Tarp dviejų ilgų, dantytų kalnų grandinių, labai stačių ir neapaugusių medžiais, tyvuliavo siauras fjordas, o už jo tarsi ryškiai mėlyna lyguma plytėjo jūra.

Oooo.

Kelias, kuriuo dardėjo autobusas, driekėsi prisispaudęs prie kalno. Kad galėčiau apžvelgti kuo daugiau kraštovaizdžio, pakilau ir perėjau į antrą eilę. Akies krašteliu pastebėjau, kad šviesiaplaukė mergina pasisuko į mane ir šyptelėjo pamačiusi, jog priplojau nosį prie lango stiklo. Kalnų papėdėje buvo nedidelė sala, tirštai užstatyta namais vienoje pusėje ir visiškai tuščia kitoje, bent jau taip atrodė iš tolo. Prie uosto molo plūduriavo keli žvejų laiveliai. Kalnai driekėsi kokį kilometrą. Jų šlaitai arčiau kaimo žaliavo, o tolėliau buvo visai pliki ir pilki, smigo tiesiai į jūrą.

Autobusas įvažiavo į dar vieną grotą primenantį tunelį. Kitoje jo pusėje, santykinai švelnioje ir nuotakioje slėnio įduboje, atsivėrė kaimo, kuriame praleisiu artimiausius metus, reginys.

Dievulėliau.

Kaip nuostabu!

Dauguma namų stovėjo prie kelio, besiriečiančio aplink kaimą raide U. Prie apatinio kelio, ties prielauka, stovėjo į gamyklą panašus pastatas, tikriausiai žuvų supirkimo punktas, o šalia jo gausiai spietėsi valtys. Raidės U gale stūksojo koplyčia. Viršum viršutinio kelio stovėjo virtinė namų, už jų augo viržiai, krūmokšniai ir nykštukiniai beržai, o slėnis baigėsi dideliu kalnu.

Daugiau nieko nebuvo matyti.

Bet ne: virš tos vietos, kur viršutinis kelias susitiko su apatiniu, prie pat tunelio, stovėjo du dideli pastatai – tikriausiai čia ir yra mokykla.

– Hofjordas! – pranešė vairuotojas. Įsibrukęs ausines į kišenę nuėjau į autobuso priekį, vairuotojas išlipo man iš paskos ir atidarė bagažinę, aš padėkojau už kelionę, jis be jokios šypsenos atsakė, kad nėra už ką, šoko į autobusą, ir netrukus apsisukęs šis vėl įriedėjo į tunelį.

Styposjau su lagaminais abiejose rankose ir jūrininko kuprine ant pečių, žvelgiau į vieną, į kitą kelio pusę, dairydamasis ūkvedžio, ir giliai į plaučius traukiau gairių orą.

Atsivėrė prie pat autobusų stotelės stovinčio namo durys. Pro jas išėjo nedidelis vyrukas, dėvintis marškinėliais ir sportinėmis kelnėmis. Spręsdamas iš krypties, kuria pasuko, supratau, kad tai mano ūkvedys.

Išskyrus nedidelį plaukų vainiką ties ausimis, buvo visiškai plikas. Vėdas švelnus, ryškokų bruožų, kaip būna įkopus į šeštą dešimtį, akys už akinių stiklų mažutės ir skvarbios, pamaniau, kad ne visai dera su visa jo išvaizda.

– Knausgordas? – paklausė tiesdamas ranką ir nežiūrėdamas man į akis.

– Taip, – atsakiau ir paspaudžiau. Jo plaštaka buvo nedidelė, sauša – tarsi kokio gyvūno. – O jūs tikriausiai Korneliusenas?

– Teisybė, – šyptelėjo vyras. Stovėjo nuleidęs rankas prie šonų ir dairėsi. – Ką mintiji?

– Apie Hofjordą? – paklausiau.

– Čia juk labai gražu?

– Nuostabu, – pritariau.

Jis pasisuko ir mostelėjo ranka.

– Gyvensi ana ten, – pasakė. – Taigi, būsim kaimynai. Kaip suprat-
tai, aš gyvenu čia pat. Eime apsižvalgyt?

– Taip. Gal žinote, ar atkeliavo mano daiktai?

Vyras papurtė galvą.

– Kiek žinau, ne.

– Tikriausiai atkeliaus pirmadienį, – sumurmėjau, ir mes patrau-
kėme keliu.

– Kaip supratau, mokysi mano jaunėlių, – pasakė jis. – Stigą. Jis
eina ketvirton klasėn.

– Kiek vaikų turite? – pasiteiravau.

– Keturis. Du dar gyvena su mumis. Juhanesas ir Stigas. O Tunė
ir Rubenas gyvena Trumsėje.

Mums žingsniuojant žvalgiausi po kaimą. Keletas žmogystų sto-
viniavo prie, kaip spėjau, parduotuvės, ten pastebėjau ir porą automo-
bilių. Prie greitojo maisto kioskelio viršutiniame kelyje stovėjo dar keli
žmonės su dviračiais.

Tolumoje, fjorde, plaukė laivelis.

Uoste klykavo žuvėdros.

O šiaip tvyrojo tylą.

– Kiek čia žmonių gyvena? – paklausiau.

– Du šimtai penkiasdešimt, – atsakė vyras. – Priklausomai nuo
to, ar priskaičiuosim mokyklą lankančius vaikus.

Sustojome prie juodai dažyto aštuntojo dešimtmečio namo prie-
angio.

– Na, štai, – tarė mano palydovas. – Prašom vidun. Turėtų būt
neužrakinta. Bet tuomkart duosiu raktą.

Pravėręs duris įėjau į koridorių, pastačiau lagaminus ir paėmiau
jo paduotą raktą. Name tvyrojo kvapas, koks būna ilgai negyvenamose
patalpose. Silpnas, vos juntamas drėgmės ir pelėsių tvaikas.

Stumtelėjau praviras duris ir įėjau į svetainę. Jos grindis dengė
oranžinė kiliminė danga. Tamsiai rudas rašomasis stalas, tamsiai ru-
das svetainės stalas ir nedidelis minkštasis kampas, taip pat iš tamsaus
medžio, aptrauktas ruda ir oranžine medžiaga. Du dideli panoraminiai
langai žvelgė į šiaurės pusę.

– Labai šaunu, – pakomentavau.

– Anava virtuvė, – vyras mostelėjo į duris nedidelės svetainės gale. Atsigręžė. – O miegamasis ten.

Virtuvė buvo išklajuota aštuntajam dešimtmečiui būdingais auksinio, rudo ir balto rašto tapetais. Prie lango stovėjo nedidelis staliukas. Buvo ir šaldytuvas su nedidele šaldymo kamera viršuje. Plautuvė trum-pame laminuotame darbastalyje. Pilku linoleumu išklotos grindys.

– Na va, štai ir miegamasis, – pasakė vyras. Kai įėjau į kambarį, liko stovėti tarpduryje.

Kilimas čia buvo tamsesnis nei svetainėje, tapetai šviesūs, o pats kambarys visiškai tuščias, išskyrus žemą, neįtikėtinai plačią lovą iš to paties medžio, kaip ir kiti baldai. Tikmedžio arba tikmedžio imitacijos.

– Tobula! – sušukau.

– Ar atsivežei patalynę?

Papurčiau galvą.

– Turėtų atvežti su kitais daiktais.

– Tuomet, jei nori, galėsi pasiskolinti iš mūsų, – pasiūlė vyras.

– Būtų puiku, – atsakiau.

– Tai iškart ir atnešiu. O jei ko nors reikės, nesvarbu ko, drąsiai užsuk pas mus. Čia mes nesidrovim eit į svečius!

– Supratau. Ačiū.

Pro vienintelį svetainės langą žvilgsniu nulydėjau jį, kulniuojantį žemyn prie savo namo, stovinčio maždaug per dvidešimt metrų nuo maniškio.

Maniškio!

Po galais, turiu savo butą!

Vaikštinėjau po jį pirmyn atgal, traukiojau stalčius ir tikrinau spinteles, kol ūkvedys grįžo nešinas glėbiu patalynės. Jam išėjus pradėjau traukti atsivežtus daiktus. Drabužiai, rankšluostis, rašomoji mašinėlė, kelios knygos, pluoštelis rašomojo popieriaus. Pristūmiau rašomąjį stalą prie vienintelio svetainės lango, ant jo pastačiau rašomąją mašinėlę, prisitraukiau toršerą, ant palangės sudėjau knygas, šalia padėjau literatūros leidinio *Vinduet* numerį, kurį buvau nusipirkęs Osle ir nutaręs prenumeruoti. Šalia knygų sukroviau penkiolika, gal dvidešimt atsivežtų kasečių, o prie popieriaus ant stalo pasidėjau ausinuką ir papildomas baterijas.